

Warszawa, dnia 12 października 2010 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
RPO - 655632 - I/10/JP**

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Zespół Prawa Konstytucyjnego
i Międzynarodowego

Szanowna Pani,

W odpowiedzi na pismo z dnia 20 września 2010 r., przesłane na adres BRPO drogą elektroniczną, z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, działając na podstawie art. 11 pkt 4 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001, Nr 14, poz. 147 ze zm.), uprzejmie wyjaśniam co następuje.

Rzecznik Praw Obywatelskich działa jedynie na podstawie i w granicach prawa. Kompetencje Rzecznika ograniczone są przepisami określonymi w ustawie o Rzeczniku Praw Obywatelskich. Działania podejmuje on tylko wtedy, gdy doszło do naruszenia konstytucyjnych praw i wolności obywatela przez organy władzy publicznej.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polski z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) w art. 25 stanowi, że stosunki między państwem a kościołami i innymi związkami wyznaniowymi są kształtowane na zasadach poszanowania ich autonomii oraz wzajemnej niezależności każdego w swoim zakresie, jak również współdziałania dla dobra człowieka i dobra wspólnego. W odniesieniu do Kościoła Katolickiego, regulacja ta została doprecyzowana w umowie międzynarodowej, jaką Rzeczypospolita Polska zawarła ze Stolicą Apostolską tj. Konkordacie z dnia 28 lipca 1993 r. (Dz.U. z 1998, Nr 51, poz. 318). Gwarantuje ona Kościołowi Katolickiemu autonomiczne funkcjonowanie, w tym wykonywanie jurysdykcji, zarządzanie oraz administrowanie swoimi sprawami. Sposób realizacji tych uprawnień wynika z przepisów wewnętrznie obowiązujących w Kościele Katolickim, a głównie z Kodeksu Prawa Kanonicznego.

W związku z powyższym żaden organ państwowy nie ma podstaw prawnych do ingerowania w wewnętrzne sprawy kościołów i związków wyznaniowych. Organy

państwa nie mogą też wypowiadać się w sprawach leżących w sferze stosunków między wiernymi a hierarchią kościelną. Do takich spraw niewątpliwie należy kwestia wystąpienia wiernych z kościoła lub związku wyznaniowego. Zasady formalnego występowania z Kościoła Rzymskokatolickiego w Polsce określone zostały przez 345 Konferencję Episkopatu Polski w dniu 27 września 2008 r. i w oparciu o ten dokument wierni mogą sami prowadzić postępowanie.

Jeśli chodzi o kwestię ochrony danych osobowych, informuję, że kościoły oraz związki wyznaniowe o uregulowanej sytuacji prawnej podlegają obowiązkom wynikającym z przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2002, Nr 101, poz. 926 ze zm.) jedynie w ograniczonym zakresie, co wynika z ich szczególnego statusu przewidzianego w Konstytucji, Konkordacie i ustawach regulujących status prawnych tych organizacji. Mimo tego, że zbiory danych gromadzone przez te instytucje są zwolnione – w myśl art. 43 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych – z obowiązku rejestracji, jak też Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych nie posiada pełni uprawnień kontrolnych wobec tych organizacji w zakresie administrowania danymi, to sposób oraz zasady przechowywania danych i ich udostępniania muszą pozostawać w zgodzie z przepisami powołanej ustawy. Nawiasem mówiąc, również z przepisów wewnętrznych Kościoła Katolickiego wynika obowiązek należytej troski o bezpieczeństwo danych osobowych.

Dane osobowe członków Kościoła Katolickiego, którzy wystąpili z niego, mogą być niezbędne do prawidłowego wykonywania statutowych zadań wspólnoty religijnej, to jest sprawowania władzy duchowej. Prawo wewnętrzne Kościoła przewiduje wszak, że do niektórych posług, jak np. małżeństwa czy pochówku z obrzędem wyznaniowym, mogą być dopuszczone wyłącznie osoby wierzące, będące członkami Kościoła. Dlatego – mimo wystąpienia z Kościoła przez akt apostazji – Kościół powinien mieć możliwość zidentyfikowania, czy dana osoba – w świetle prawa kościelnego – może z tych posług korzystać.

W związku z powyższym informuję, że Rzecznik nie może podjąć Pani sprawy.

Z poważaniem

ZASTĘPCA DYREKTORA
ZESPOŁU

